

7.11.2022

VN/21360/2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan kokous

Aika: 26.10.2022 klo 9-15

Paikka: Säätytalo, Helsinki

Kutsuttu: **Puheenjohtaja:**

(x) Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

(x) Osastopäällikkö Kari Hakari, ohjausosasto, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

(x) Varajäsen johtaja Kirsi Ruuhonen, asiakkaat ja palvelut -osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(x) Osastopäällikkö Taru Koivisto, yhteisöt ja toimintakyky-osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(x) Varajäsen osastopäällikkö Taneli Puumalainen, turvallisuus ja terveysosasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(x) Johtaja Minna Saario ohjausosasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(x) Budjettineuvos Virpi Vuorinen, budjettiosasto, valtiovarainministeriö

(x) Varajäsen yksikön johtaja Pasi Ryytänen, pelastusosasto, sisäministeriö

(x) Hyvinvointialuejohtaja Sally Leskinen, Etelä-Karjalan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Tero Järvinen, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä, Etelä-Savon hyvinvointialue

(x) Varajäsen Ritva Kanervo, Kainuun hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Olli Naukkarinen, Kanta-Hämeen hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Minna Korkiakoski-Västi, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Jan-Johannes Tollet, Keski-Suomen hyvinvointialue (saapui kohdassa 4)

(x) Hyvinvointialuejohtaja Harri Hagman, Kymenlaakson hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela, Lapin hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Marina Erhola, Pirkanmaan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Marina Kinnunen, Pohjanmaan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Marko Korhonen, Pohjois-Savon hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Petri Virolainen, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

(x) Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Varhila, Satakunnan hyvinvointialue (poistui klo. 12.30)

(x) Varajäsen, toimialajohtaja Petteri Lankinen, Satakunnan hyvinvointialue (saapui klo. 12.30)

- (x) Hyvinvointialuejohtaja Max Lönnqvist, Itä-Uusimaan hyvinvointialue
- (x) Varajäsen vs. hallintojohtaja Petja Harakka, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- (x) Hyvinvointialuejohtaja Sanna Svahn, Länsi-Uusimaan hyvinvointialue
- (x) Varajäsen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- (x) Edustaja järjestämisjohtaja Antti Parpo, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- (x) Sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtaja Juha Jolkkonen, Helsingin kaupunki
- (x) Toimitusjohtaja Matti Bergendahl, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Pysyvät asiantuntijat:

- (x) Varajäsen johtaja Sirpa Soini, THL
- (x) Neuvottelupäällikkö Anna Kukka, KT
- (x) Muutosjohtaja Jukka Alasentie, Pirkanmaa

Pääsihteeri:

- (x) erityisasiantuntija Antti Kuopila, ohjausosasto, sosiaali- ja terveysministeriö

Asiantuntijasihteeristö (STM):

- (x) lääkintöneuvos Sirkku Pikkujämsä, asiakkaat ja palvelut - osasto
- (x) sosiaalineuvos Virva Juurikkala, asiakkaat ja palvelut - osasto
- (x) neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, yhteisöt ja toimintakyky – osasto
- (x) erityisasiantuntija Pia Suvivuo, yhteisöt ja toimintakyky - osasto
- (-) erityisasiantuntija Timo Ukkola, ohjausosasto
- (x) ohjelmapäällikkö Harri Jokiranta, ohjausosasto
- (x) neuvotteleva virkamies Antti Väisänen, johdon tuki -yksikkö
- (x) viestintäpäällikkö Annette Rinne, viestintäyksikkö

Tekninen sihteeri: (STM)

- (x) projektisihteeri Maria Nousiainen, ohjausosasto

Erikseen kutsuttuna:

- (x) johtaja Andreas Blanco Sequeiros, ohjausosasto, STM

OSA 1. valmiusjohtaja Pekka Tulokas, turvallisuus- ja terveysosasto, STM

OSA 1 erityisasiantuntija Lasse Ilkka, turvallisuus- ja terveysosasto, STM

OSA 2 (1-14) korkeakouluharjoittelija Miia Sinikumpu, ohjausosasto, STM

OSA 2 (1-7). asiantuntija Laura Honkonen, ohjausosasto, STM

OSA 2 (1-7) hallitusneuvos Erkki Papunen, ohjausosasto, STM

OSA 2 (8-14) erityisasiantuntija Linda Soikkeli, ohjausosasto, STM

OSA 2 (8-14) neuvotteleva virkamies Jenni Jaakkola, ministeriön johto, VM

OSA 2 (8-14) finanssineuvos Pasi Leppänen, ministeriön johto, VM

OSA 2 (8-14) erityisasiantuntija Jussi Lind, ohjausosasto, STM

OSA 1 Poikkeusoloihin varautuminen hyvinvointialueilla

klo 9-9.50

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (Pohjois-Pohjanmaa), valmiusjohtaja Pekka Tulokas (STM) ja erityisasiantuntija Lasse Ilkka (STM) esittelivät poikkeusoloihin varautumista hyvinvointialueiden näkökulmasta.

OSA 2 Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan kokous

klo 10.05-15.00

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo. 10.05

Kokouksen osallistujat todettiin pöytäkirjaan sihteeristön toimesta.

Huomioitiin, että kokouksessa on läsnä myös Varsinais-Suomen edustajana järjestämisjohtaja Antti Parpo, koska alueen varsinainen jäsen sekä varajäsen ovat estyneet. Sovittiin, että mikäli alueen molemmat viralliset edustajat ovat estyneet, voi aluetta edustaa alueen varsinaisen edustajan nimeämä henkilö, ei-äänivaltaisena tarkkailijana.

Lisäksi paikalla on STM:n ohjausyksikön korkeakouluharjoittelija Miia Sinikumpu, joka tulee tekemään gradunsa neuvottelukunnasta.

1.1. Todetaan pysyvät asiantuntijat

Todettiin, että:

THL on esittänyt pysyväksi asiantuntijaksi pääjohtaja Markku Tervahautaa ja varajäseniksi johtaja Sirpa Soinia ja johtaja Mika Salmista.

KT on ehdottanut pysyväksi asiantuntijaksi neuvottelupäällikkö Anna Kukkaa ja hänen varajäsenekseen johtava työmarkkinalakimies Mirja-Maija Tossavaista.

Neuvottelukunta hyväksyi THL:n sekä KT:n jäsenesitykset. Lisäksi pyydetään opetus- ja kulttuuriministeriöitä nimeämään pysyvä asiantuntija neuvottelukuntaan.

Liitteet:

Liite 1a Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta THL asiantuntijajäsen

Liite 1b Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta KT asiantuntijajäsen

2. Asialistan hyväksyminen

Alkuperäiseen asialistaan lisäyksenä on tullut ministeri Kiurun puheenvuoro kohdaksi neljä, joka siirtää muita kohtia yhdellä eteenpäin.

Asialista hyväksyttiin tällä lisäyksellä.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Liitteet:

Liite 3 Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan 28.9. kokouksen pöytäkirja

4. Ministeri Kiurun puheenvuoro sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnalle

Ministeri Kiurun alusti keskustelun ajankohtaisista asioista sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnalle. Hän korosti neuvottelukunnan tärkeää roolia keskustelufoorumina sekä toimeenpanon merkitystä uudistuksessa. Hän myös korosti, että kun toimeenpanovaiheesta päästään varsinaiseen toimintaan, niin tarvitaan alueellisia rakenneratkaisuja, jotta toiminnot pystytään turvaamaan. Ministeri korosti myös rahoituksen riittävyyden sekä koronan pahentaman hoitovelan tuomia haasteita palvelujärjestelmälle.

Keskustelun aikana neuvottelukunnan jäsenet nostivat esiin rahoituksen osalta yliopistosairaalalisän, rahoitusmallin ja sen ongelmakohtien läpikäynnin tarpeen, jotta muutosta pystyttäisiin paremmin johtamaan, talouden tasapainon ja lainanottovaltuuden suhteen, siirtymävaiheen lisärahoitustarpeen sekä nykyisen rahoitusmallin ”alkukuopan”, jonka koettiin olevan nyt niin suuri, ettei sitä voi tasapainottaa palveluita hallitusti tehostamalla.

Myös neuvottelukunnan jäsenet kantoivat huolta kasvaneesta hoito- ja palveluvelasta sekä sen hoitamisesta. Alueiden tulee tehdä muutosohjelmia ja sitä kautta parantaa sekä tehostaa toimintaansa. Talous pakottaa varsin nopeisiin muutossuunnitelmiin, mutta samaan aikaan pitää turvata siirtymävaiheen palvelut. Pitkällä aikavälillä maassa ei riitä henkilöstö eivätkä rahat nykyisiin rakenteisiin. Tämä vaatii työnjaon miettimistä erityisesti raskaissa palveluissa. Reformi onkin ennenkaikkea muutoksen tekemistä.

Lisäksi todettiin, että neuvottelukunta on hyvä paikka käydä keskustelua valtionhallinnon suuntaan ja kiitettiin ministerin mahdollisuutta osallistua keskusteluun.

Ministeri kiitti lopuksi keskustelusta ja totesi, että muutos on tosi iso kaikille, myös kuntayhtymäpohjaisille alueille. Oleellista on kuitenkin muistaa, että jos jokin alue ei siirtymässä onnistu, niin kaikki epäonnistuvat. Ministeri myönsi rahoituksen olevan suuri haaste, mutta lähtökohta on, että pärjätään, vaikka tämän vuoden lopullisia kustannuksia ei tiedä vielä kukaan. Tavoitteena on myös käydä läpi vuoden 2022 takautuvan kertakorvauksen maksatuksen ja kirjaamisen aikataulu, jolla luodaan ennustettavuutta. Perustasolla on rakenteellinen alijäämä, jota yritetään korjata. Työmarkkinatilanne ja siitä seuranneet lakot sekä ylityö- ja vuoronvaihtokiellot tulivat myös kalliiksi ja kasvattivat hoitovelkaa.

Ministeri näki, että jos sopeuttamistarve alueella on liian suuri, niin sopeuttamisesitykset tulevat olemaan liian suuria ja siitä syntyy ongelmia päätöksenteossa. Hän muistutti, että vielä ensi vuonna ei tarvitse saada taloutta tasapainoon.

5. Ajankohtaiset asiat

Käytiin läpi ministeriöiden ajankohtaiset asiat.

5.1. STM:n ajankohtaiset

Osastopäällikkö Kari Hakari kertoi STM:n ajankohtaisista asioista. Hän nosti esille erityisesti säädösvalmistelusta menossa olevat muutokset, mm. varautumisen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, vähimmäistietoasetuksen, YTA-sopimusasetuksen sekä sote-ministeriryhmässä olevat HE rahoituslain muuttamisesta, sote-valvontalain ja tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen.

Hakari kertoi STM:n hallinnonalan yhtenäisen hyvinvointialueiden ohjauksen rakentumisesta. Kokonaisuutta rakennetaan yhdessä STM osastojen ja hallinnonalan kesken ja se konkretisoituu asteittain vuoden 2023 aikana. Kokonaisuuteen kuuluu myös verkostojen tarkastelu ja tarkoituksenmukainen yhteensovitus, strategisen (järjestämisen ja sisällön) ohjauksen koordinaatio, ohjauskirjeiden, ohjeiden, suositusten koordinaatio, hyvinvointialueilta tulevien kysymysten ja yhteydenottojen koordinaatio sekä lainvalmistelun koordinaatio.

Liite 5a STM ajankohtaista 261022

5.2. VM:n neuvottelukunnan ajankohtainen tilanne

Budjettineuvos Virpi Vuorinen (VM) kertoi hyvinvointialuetalouden ja –hallinnon neuvottelukunnan valmistelutilanteesta. Neuvottelukunta pyritään asettamaan marraskuun alkupuolella. Neuvottelukunta on tarkoitus asettaa 31.5.2025 saakka ja ensimmäinen kokous on tarkoitus pitää joulukuussa 2022.

Hyvinvointialuetalouden ja -hallinnon neuvottelukunnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (480/2022) 1 §:n mukaan neuvottelukunnassa on oltava vähintään 27 ja enintään 32 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Neuvottelukunnan jäseniksi nimetään valtiovarainministeriöstä enintään viisi jäsentä sekä sosiaali- ja terveysministeriöstä, sisäministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja työ- ja elinkeinoministeriöstä yksi jäsen kustakin ministeriöstä, sekä heille varajäsenet. Lisäksi nimetään yksi jäsen ja henkilökohtainen varajäsen kultakin hyvinvointialueelta, HUS-yhtymästä ja Helsingin kaupungilta.

Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata ja arvioida hyvinvointialuetalouden ja –hallinnon toteutunutta ja tulevaa kehitystä, seurata ja arvioida valtion hyvinvointialueille osoittaman rahoituksen ja hyvinvointialueiden muun tulorahoituksen toteutunutta ja tulevaa kehitystä, käsitellä julkisen talouden suunnitelmaa sekä valtion talousarvioehdotusta hyvinvointialuetaloutta koskevilta osilta, käsitellä lainsäädäntöä, lainsäädäntöhankkeita ja muita valtion toimenpiteitä, jotka ovat hyvinvointialueiden talouden ja itsehallinnon kannalta periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia sekä käsitellä muita merkittäviä hyvinvointialueiden taloutta ja hallintoa koskevia asioita.

Liite -5b VM ajankohtaiset

5.3. SM:n neuvottelukunnan ajankohtainen tilanne

Yksikönjohtaja Pasi Rynänen (SM) kertoi ajankohtaiset asiat pelastustoimen neuvottelukunnasta. Valtioneuvosto on 29.9.2022 asettanut pelastustoimen neuvottelukunnan pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) nojalla. Neuvottelukunta on asetettu toimikaudeksi 3.10.2022-31.5.2025 ja ensimmäinen kokous oli 24.10.2022.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja toimii sisäministeriön kansliapäällikkö Kirsi Pimiä. Jäseninä on sisäministeriöstä viisi edustajaa sekä sosiaali- ja terveysministeriöstä ja valtionvarainministeriöstä yksi jäsen sekä näiden varajäsenet. Lisäksi nimetään yksi jäsen ja henkilökohtainen varajäsen kultakin hyvinvointialueelta ja Helsingin kaupungilta.

Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata ja arvioida pelastustoimen järjestämisen kehitystä, tehdä ehdotuksia pelastustoimen valtakunnallisiksi tavoitteiksi sekä käsitellä 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sisäministeriön aloitteita ja hyvinvointialueiden esitykset niiden muuttamiseksi, edistää pelastustoimen tiedonhallinnan strategisten tavoitteiden toteutumista, käsitellä hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita ja muita pelastustoimen kehittämistarpeita, käsitellä muita periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevia valtion toimenpiteitä sekä edistää valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä.

Liite 5c SM PEO SOTE-neuvottelukunta 26102022

Asiakohdat 5.1-5.3. merkittiin tiedoksi.

6. Neuvottelukunnan ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisiksi tavoitteiksi

Asiantuntija Laura Honkonen kävi läpi ehdotuksen kansallisista tavoitteista. Hän kertoi, että sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita on yhteensä yksitoista ja ne on ryhmitelty neljän yläperiaatteen alle. Yläperiaatteet havainnollistavat ja selkeyttävät tavoitteiden keskeisiä teemoja. Jokaiselle tavoitteelle on kirjattu tausta ja tarkoitus sekä asetettu mittari, jonka avulla tavoitteen toteutumista seurataan.

Keskustelun aikana alueiden edustajat nostivat esiin mm. seuraavia kysymyksiä: miten nämä tavoitteet suhtautuvat alueiden jo hyväksymiin tavoitteisiin, onko tarkoitus, että niitä muutetaan tarvittaessa? Miten sitovia tavoitteet ovat sekä miten ne suhtautuvat alueiden itsehallintoon päättää omista strategioistaan? Samoin tavoitteiden suhdetta tulevaan ohjaukseen tiedusteltiin. Myös tavoitteiden aikatauluun kiinnitettiin huomiota, ja mitä asioita ehditään tässä ajassa tekemään. Tavoitteissa keskusteltiin myös ennaltaehkäisevien palveluiden työnjako hyvinvointialueen ja kuntien välillä sekä ensihoidon sijoittuminen tavoitteissa.

Tavoitteiden mittarit ovat vielä luonnoksia, mutta niiden realistisuuteen ja mittareiden tietojen olemassaoloon kiinnitettiin huomiota. Samoin pohdittiin tavoitteiden vaikutusten arviointia, esim. kustannusten näkökulmasta.

Johtaja Andreas Blanco-Sequeiros sekä osastopäällikkö Kari Hakari totesivat, että tavoitteet ovat keskeinen osa ohjausta ja hyvinvointialueiden palvelustrategioiden tulee pohjautua niihin. Tavoitteita käydään läpi neuvotteluissa, ensimmäisen kerran syksyllä 2023. Seuranta sisältyy THL:n arviointiraportteihin, eli alueilta ei edellytetä omaa seurantaa. Seuraava tavoitteiden laatimisen prosessi käynnistyy hallitusohjelman jälkeen kesällä 2023. Tähän prosessiin osallistuvat myös hyvinvointialueet, jolloin tavoitteet eivät ole irrallisia hyvinvointialueiden omista strategioista. Alueiden jo hyväksytyjä strategioita ei tarvitse avata.

Neuvottelukunta hyväksyi ehdotuksen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisiksi tavoitteiksi.

Liitteet:

Liite 6a Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet neuvottelukunta

Liite 6b Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet - julkaisu

7. Ajankohtaiskatsaus YTA-asetuksen valmisteluun

Hallitusneuvos Erkki Papunen esitteli YTA-asetuksen valmistelun tilannetta.

YTA-asetusta on valmisteltu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 36 §:n 5 momentin ja 37 §:n 5 momentin nojalla. Valmisteluun on osallistunut asiantuntijoita ja johtajia STM:n eri osastoilta, THL:stä ja hyvinvointialueilta. Valmistelua on koordinoinut ohjausosaston ohjausyksikkö. Asetuksen osalta on epävirallisesti konsultoitu myös mm. saamelaiskäräjiä ja sosiaalialan osaamiskeskuksien edustajia. Asetuksen laajuudesta on keskusteltu syksyllä 2022 useilla foorumeilla. Näiden keskustelujen pohjalta on päätetty, että tällä hallituskaudella valmisteltaisiin strategisen tason perusrunko asetukselle. Helmikuussa vahvistettavan asetuksen olisi tarkoitus sisältää vain asiat, joista on välttämätöntä säätää tässä vaiheessa. Lisäksi valmistelussa on tarkistuslista, joka muistuttaa yhteistyöalueita sopimukseen sisällytettävistä asioista, joista ei ole erikseen mainittu asetuksessa. Seuraavalla hallituskaudella arvioidaan yhteensovittamistarpeita terveydenhuollon keskittämisasetuksen ja muiden kokonaisuuksien osalta.

Asetus on lähdössä lausuntokierrokselle, joka kestää kuusi viikkoa. Päätöksentekoon asetusta tulee helmikuussa.

Valmistelu tuotiin neuvottelukunnalle tiedoksi.

Liitteet:

Liite 7a YTA-asetus esitysdiat

Liite 7b luonnos YTA-asetukseksi

8. Keskustelu jaostorakenteesta

Johtaja Andreas Blanco Sequeiros (STM) ja johtaja Minna Saario (STM) kävivät läpi jaostorakenteen valmistelua. Sote-neuvottelukunta ja jaostot edistävät järjestämislain § 23 mukaisesti valtakunnallisten sote-tavoitteiden toteutumista. Jaostot luovat kansallisen näkemyksen neuvottelukunnan vastuulla olevista strategisista kysymyksistä palvelujärjestelmän näkökulmasta. Niille voidaan myös osoittaa nykyisten THL/STM ryhmien tehtäviä. Tehtävät määritellään mahdollisimman konkreettisesti, jotta työskentely ei jää yleisen tason keskusteluksi. Asettamispäätöksiin kirjattujen tehtävien lisäksi neuvottelukunta voi antaa jaostoille määräaikaisia erillistehtäviä (mm. valmistella ehdotuksia valtakunnallisiksi sote-tavoitteiksi) tai perustaa määräaikaisia ryhmiä tätä varten.

Jaostoissa voi olla hyvinvointialueiden edustajien lisäksi joko jäsenenä tai pysyvinä/vaihtuvina asiantuntijoina myös muita toimijoita kuten kuntia, järjestöjä, yksityisen sektorin ja muiden hallinnonalan edustajia. Sote-neuvottelukunnan 28.9.2022 kokouksessa tuotiin esille, että kaikki sote-verkostot (STM, THL, Kuntaliitto jne) perataan tulevaisuuden tarpeiden näkökulmasta. Samalla mahdollista arvioida, mitkä verkostot ovat jatkossa STM:n tai THL:n tai Kuntaliiton tms. koordinoimia ja mitkä alueiden keskinäistä järjestäytymistä. Hyvinvointialueilla ja sosiaali- ja terveysministeriössä on pidetty mahdollisena kytkeä STM hallinnonalan verkostoja tiiviimmin sote-neuvottelukunnan ja hyvinvointialueiden toimintaan, jotta aiempaa suuremmat ja vaikuttavammat kansalliset kehittämistoimet mahdollistuisivat. Verkostoihin liittyvää ohjausta arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Sitä ei ole tarkoitus saada valmiiksi syksyllä 2022.

Jaostojen tehtävänä on arvioida lainsäädännön ja ohjauksen kehittämistarpeita, varmistaa yhdenvertaisuuden, vaikuttavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumista, osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten tavoitteiden valmisteluun ja toteutumisen seurantaan, tuottaa asiantuntijatietoa ja -näkemystä neuvottelukuntaan sekä varmistaa poikkihallinnollisen ja monialaisen toiminnan ja yhdyspintojen toimivuuden.

Valmiuden ja varautumisen jaosto nimetään kokouksen kohdassa 9. Muita alustavasti hahmoteltuja jaostoja olisi ehdotuksen mukaan: digitalisaatio ja tiedonhallinta, vaativat ja kansallisesti yhteensovitettavat palvelut (yhteistyöalue), Integraatio/kehittäminen sekä arviointi.

Johtaja Minna Saario kävi tarkemmin läpi digitalisaatio ja tiedonhallintajaostoa ja sen tehtäviä. Tavoitteena on, että kansallisesti ja yhteistyöalueen tasolla suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatioimet tukevat hyvinvointialueille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja asiakaslähtöistä toiminnan uudistamista. Lisäksi tavoitteena on luoda edellytyksiä ja tukea digitalisaation hyödyntämistä kansallisesti sekä yhteistyöalueiden ja hyvinvointialueiden yhteistyössä sekä edistää kansallisten ja alueiden yhteiskäyttöisten digipalvelujen ja -ratkaisujen käyttöä yhteisesti suunniteltuna kokonaisuutena.

Keskustelun yhteydessä nostettiin esiin jaostojen pystyttämisen prosessit. Oleellista olisi avainasiantuntijoiden tunnistaminen ja kytkeminen mukaan jaostojen toimintaan. Pohdittiin voisiko nimeämisen perusteena olla jotain muuta kuin YTA-alueittainen edustuksellisuus? Keskustelussa myös ehdotettiin, että seuraavassa hyvinvointialueiden johtajien verkostossa jatketaan jaostorakenteen työstämistä.

Neuvottelukunta keskusteli asiasta ja sopi, että asiaa jatkovalmistellaan ministeriössä ja seuraavassa hyvinvointialueiden johtajien verkostossa.

Liitteet:

Liite 8 Jaostovalmistelu 261022

9. Valmiuden ja varautumisen jaoston nimeäminen

Erityisasiantuntija Antti Kuopila esitteli ehdotuksen valmiuden ja varautumisen jaostoksi. Ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta asettaa valmiuden ja varautumisen jaoston toimikaudelle 26.10.2022-31.5.2025. Jaoston tavoitteena on tukea ja kehittää hyvinvointialueiden valmiutta ja varautumista sekä varautumista sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella. Jaosto käsittelee ja valmistele yhdenmukaiset kansalliset periaatteet, joilla osaltaan varmistetaan ja turvataan hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden toiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon kykenee tarvittaessa toimimaan kansallisena kokonaisuutena ja että hyvinvointialueet saavat häiriötilanteissa tarvitsemansa tuen yhteistyöalueeltaan tai kansallisesti.

Jaoston tehtävät ovat 1. valmistella kansallisia tavoitteita hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valmiudelle ja varautumiselle ja osaltaan seurata niiden toteutumista, 2. huolehtia siitä, että alueilla tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelua yhdenmukaisesti ja yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti, 3. tukea ja ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 51§:n mukaisten valmiuskeskusten toimintaa, 4. huolehtia edellytyksistä tiedon kokoamiselle ja analysoinnille liittyen sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskeviin häiriötilanteisiin ja niiden uhkiin, 5. tukea ja ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden tilannekuvan muodostamista ja ylläpitämistä, 6. tukea hyvinvointialueiden yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa, 7. valmistella ja tukea häiriötilanteiden ja poikkeusolojen edellyttämien alueellisten valmiuksien kehittämistä ja ylläpitämistä, 8. käsitellä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden työnjakoa ja yhteistyötä valmiudessa ja varautumisessa sekä edistää yhteistyöalueiden välistä yhteistyötä, 9. tukea häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallintaa hyvinvointialueilla ja yhteistyöalueilla sekä 10. sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan jaostolle antamat muut mahdolliset tehtävät.

Jaoston puheenjohtajana toimisi valmiusjohtaja Pekka Tulokas (STM). Alueellinen edustuksellisuus on huomioitu. Sisäministeriön edustus ja pelastustoimen edustajat nimetään myöhemmin. Jaosto voisi kutsua kokoukseensa muita asiantuntijoita tarpeen mukaan. STM:n viranhaltijoista muodostettaisiin jaostolle sihteeristö.

Neuvottelukunta hyväksyi jaoston asettamisen ehdotuksen mukaisesti ilman kommentteja.

Liitteet:

Liite 9 Luonnos valmiuden ja varautumisen jaoston asettamispäätökseksi

10. Rahoituslain 35a § mukainen kertakorvaus hyvinvointialueille

Neuvotteleva virkamies Jenni Jaakkola valtiovarainministeriöstä esitteli neuvottelukunnalle rahoituslain 35a § mukaisen kertakorvauksen hyvinvointialueella. Kuntien talousarvio 2022 -kustannukset muodostavat pohjan hyvinvointialueiden rahoitukselle vuodelle 2023. Talousarvion 2022 tietojen mukainen laskelma korjataan tilinpäätöksen 2022 tiedoilla. Erotus näiden kahden laskelman välillä korvataan alueille kertakorvauksena alkuvuonna 2024 (rahoituslain 35 a §). Esityksellä mahdollistetaan kertakorvauksen kirjaaminen vuodelle 2023, vaikka kertakorvaus maksetaan tammikuussa 2024.

Neuvottelukunta merkitsi asian tiedoksi.

Liitteet:

Liite 10a Sote-neuvottelukunta kertakorvauskirjaus v. 2023

Liite 10b Kertakorvaus rahoituslain 35 a § muutosehdotus

11. Kansallisen viestinnän kampanja ja tuki alueille

Viestintäpäällikkö Annette Rinne esitteli neuvottelukunnalle kansallisen viestinnän kampanjan alkuvuoden siirtymästä. Joulukuun alun ja tammikuun alun aikana pyörii useita kanavia hyödyntäen kansallinen kampanja, jonka keulahahmoina toimivat Seela Sella ja Ernest Lawson.

Lisäksi viestintäpäällikkö Rinne esitteli viestinnän ydinviestit.

Kampanja ja ydinviestit merkittiin neuvottelukunnalle tiedoksi.

Liitteet:

Liite 11a Hyvinvointialueet aloittavat kampanjasuunnitelma

Liite 11b Ydinviestit

12. Muut asiat

12.1. Toimeenpanon tilannekuva ja riskit

Osastopäällikkö Kari Hakari esitteli toimeenpanon tilannekuvan ajankohtaisen tilanteen. Alueiden väliset erot toimeenpanossa ja tavoitteissa ovat kasvaneet. Aikataulu haastaa kaikki alueet, mutta tämän hetken tilanteen mukaan kaikki alueet tulevat onnistumaan turvallisessa siirtymässä.

Toimeenpanon tilannekuva merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

Liite 12 a Tilannekuva 10 2022

12.2. Investointisuunnitelmat

Erytisasiantuntija Jussi Lind esitteli investointisuunnitelmien tilanteen. Vuoden 2023-2026 investointisuunnitelmien aikataulu on selvästi normaaliaikataulua nopeampi vrt. normaaliaikataulu, jossa suunnitelmat toimitetaan vuotta aikaisemmin. Lainanottovaltuuden laskentatapa poikkeaa normaalista, koska keuhalla 2022 ei ole ollut käytössä hyvinvointialuetasoisia talousarvioita, joiden pohjalta lainanottovaltuus normaalisti lasketaan. Vuosikatteen määräksi arvioitu kaikilla 4,1 % kokonaisrahoituksesta. Jatkossa käytetään talousarvioista laskettuja arvoja, mikä tulee aiheuttamaan aluekohtaisia muutoksia. Ensimmäinen opas laadittiin 11/2021, opasta on päivitetty 03/2022 ja 06/2022. Käsitelty talousverkostossa kevään-kesän 2022 aikana, minkä lisäksi järjestetty erillinen tilaisuus laatijoille 11.8.2022. Keskeisin ero aiemmin totuttuihin investointisuunnitelmiin se, että investointeja vastaavat sopimukset rinnastuvat omaan taseeseen tehtäviin investointeihin ts. rahoitusmuodon valinta ei ole ratkaiseva tekijä investointibudjetin rahoituksen näkökulmasta. Investointi voi siis olla joko omassa taseessa tai jonkun muun taseessa.

Investointisuunnitelmien tilanne merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

Liite 12b Investointisuunnitelmat tilanne 21102022

12.3. Toimeenpanon lopputilaisuus

Erytysiasiantuntija Antti Kuopila esitteli alustavaa suunnitelmaa toimeenpanon lopputilaisuudesta. STM:ssä ollaan järjestämässä kevyempää toimeenpanon lopputilaisuutta, jossa voitaisiin kisailla leikkimielisesti eri lajeissa. Alustava varaus on olympiastadionille 9.5.2023. Tilaisuuden tarkoitus on tarjota vapaa-muotoisempaa yhdessäoloa.

Neuvottelukunta kannatti ideaa. Varapuheenjohtaja korosti, että hyvinvointialueiden pitää sitoutua osallistumaan, jos näinkin massiivinen tilaisuus pidetään.

12.4. Ajankohtaista alueilta

Alueilta ei ollut ajankohtaisia asioita.

13. Seuraavat kokoukset

Puheenjohtaja:

Seuraava kokous järjestetään keskiviikkona 1. helmikuuta klo 9-15. Aikataulussa pyrittiin huomioimaan hyvinvointialueiden edustajien toive torstain kokousajasta (myös verkostojen osalta), mutta valitettavasti ministeriöillä on torstaisin sellaisia kokouksia, joihin on pakko osallistua. Sen vuoksi päädyttiin kompromissiin, että toinen kevään neuvottelukunnan kokouksista on keskiviikkona ja toinen torstaina.

Tiedoksi myös, kun neuvottelukunnassa on paljon samoja osallistujia kuin hyvinvointialueiden johtajien verkostossa, että tammikuun verkoston kokous pidetään vain, jos se on kevään tilanne huomioiden mahdollista.

Neuvottelukunnan seuraavat kokoukset:

Helmikuu: keskiviikkona 1.2 klo 9-15 (Säätytalo Sali 23, Helsinki)

Toukokuu: torstaina 11.5. klo 10-15

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia kokouksesta ja päätti kokouksen ajassa 14.58